

1. Context

La [Llei 2/2023, de 20 de febrer](#), obliga a totes les administracions locals a crear sistemes interns d'alertes (SIA), sense distinció de la seva mida. Per als ajuntaments de menys de 10.000 habitants l'obligació de disposar del SIA entra en vigor el dia 1 de desembre de 2023.

Què és el SIA?

El Sistema intern d'Alertes és el mecanisme que integra diverses eines o elements per a facilitar i permetre informar de manera confidencial i segura sobre accions o omissions considerades greus o molt greus, tant d'infraccions penals com administratives, en un context laboral o professional, garantint la protecció de la persona alertadora.

Com es crea el SIA?

El SIA es posa en marxa amb els següents elements:

- i. Un **canal intern d'alertes** que garanteixi la confidencialitat i facilita l'anonimat
- ii. Una **regulació** que incorpori la política i estratègia del sistema, el procediment de gestió d'alertes i els mecanismes de protecció de les persones alertadores.
- iii. Un **responsable del sistema**, que és la persona encarregada de rebre i gestionar les alertes de manera independent i autònoma.

Recursos a disposició dels ens locals

L'estructura organitzativa dels ens locals de menor dimensió (menys de 2.000 habitants) dificulta extraordinàriament el compliment de la Llei 2/2023 i els requisits legals en la creació i funcionament dels SIA. Per tal de facilitar el compliment d'aquestes obligacions, la Xarxa de Govern Oberts de Catalunya ha elaborat uns models tipus de reglament i d'instrucció de regulació del procediment, i uns models tipus de decret d'aprovació de la instrucció i de designació de responsable del sistema interna d'alertes que han de facilitar als ens locals complir amb l'obligació d'aprovar el procediment de recepció i gestió de les alertes, i amb l'aprovació de la política o estratègia del sistema (definida en el preàmbul dels documents).

El Consorci AOC ofereix als ens locals el "Servei de Canal intern d'alertes". El present document incorpora també els models de sol·licitud d'aquest servei per part del ens locals.

En el marc de la Xarxa de Govern Oberts de Catalunya s'està analitzant el model de suport i d'assessorament als ajuntaments de menys de 10.000 habitants per al compliment de la Llei 2/2023.

2. Models d'Instrucció i de Reglament

Els models d'instrucció ([annex 1](#)) i de reglament ([annex 2](#)) del funcionament del Sistema intern d'Alertes d'ens locals han estat desenvolupats mitjançant el consens entre les institucions i entitats membres del Grup de Treball de Bon Govern de la Xarxa de Govern Oberts de Catalunya, amb la col·laboració de l'Associació de Micropobles de Catalunya i l'Oficina Antifrau de Catalunya. Aquests documents tenen com a objectiu proporcionar directrius per a l'aprovació de la disposició reguladora del Sistema intern d'Alertes, en concordança amb la Llei 2/2023, de 20 de febrer, de protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, així com amb la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió.

La regulació del procediment de gestió de les alertes que es proposa compleix amb les disposicions de la Llei 2/2023 i pot ser aprovada per l'ens local mitjançant una instrucció interna o un reglament. La Llei no concreta mitjançant quin instrument jurídic s'ha de regular el procediment. La decisió entre regular-ho mitjançant una instrucció, o bé mitjançant un reglament, recau exclusivament en l'ens local i s'ha de basar en raons d'oportunitat. Cal tenir en compte que l'aprovació d'una instrucció i d'un reglament segueixen procediments diferents, malgrat que ambdós instruments serveixin per regular el mateix servei, en aquest cas, el canal intern d'alertes.

En la elecció entre aquests dos instruments jurídics, és important considerar que mentre una instrucció és un acte administratiu de caràcter general que regula el funcionament d'un servei o una activitat específica i pot ser aprovada per una autoritat administrativa, no té la mateixa força vinculant i general que un reglament. Les instruccions guien el funcionament intern de l'administració per regular assumptes interns o de funcionament.

D'altra banda, un reglament és una norma jurídica administrativa amb capacitat per establir regles de compliment obligatori per als seus destinataris. Aquests reglaments defineixen les característiques del servei municipal, els drets i deures dels usuaris, i han de seguir un procediment legalment establert per a la seva elaboració i aprovació.

Amb l'objectiu de facilitar l'elecció entre aquests dos instruments, la Xarxa de Govern Oberts de Catalunya ha desenvolupat un **model d'instrucció** ([annex 1](#)) i un **model de reglament** ([annex 2](#)). Si l'ens local té la intenció d'establir un model propi de canal intern d'alertes que vagi més enllà dels requeriments mínims de la Llei 2/2003, es recomana l'ús del reglament. En cas contrari, des de la Xarxa de Govern Oberts se suggereix l'aprovació d'una instrucció, que, per la seva facilitat d'aprovació, permet complir amb els requeriments legals en un termini més curt i de manera igualment eficaç.

Independentment de l'instrument jurídic escollit per regular el Sistema intern d'Alertes, la Xarxa de Govern Oberts de Catalunya també ha treballat en altres documents necessaris per facilitar el procés de creació del Servei Intern d'Alertes (SIA) i de la designació del seu responsable. Aquests documents inclouen l'**Expedient d'aprovació de la Instrucció de funcionament del Sistema intern d'Alertes** ([annex 3](#)) i l'**Expedient d'aprovació de la Instrucció de designació del responsable del Sistema intern d'Alertes** ([annex 4](#)). Cadascun d'aquests expedients disposen d'un model d'informe jurídic ([annex 3a](#) i [4a](#)), un model de decret d'alcaldia ([annex 3b](#) i [4c](#)), i una acta de consulta a la representació legal dels empleats públics ([annex 4b](#)), que l'ajuntament haurà d'adaptar a les seves particularitats.

La Xarxa de Govern Oberts de Catalunya recomana als ens locals catalans la utilització de l'eina tecnològica del Consorci AOC per a la creació d'un canal intern d'alertes. Per sol·licitar l'eina, els ens locals han d'omplir un model de petició, que trobareu a [l'annex 5](#) d'aquest document.

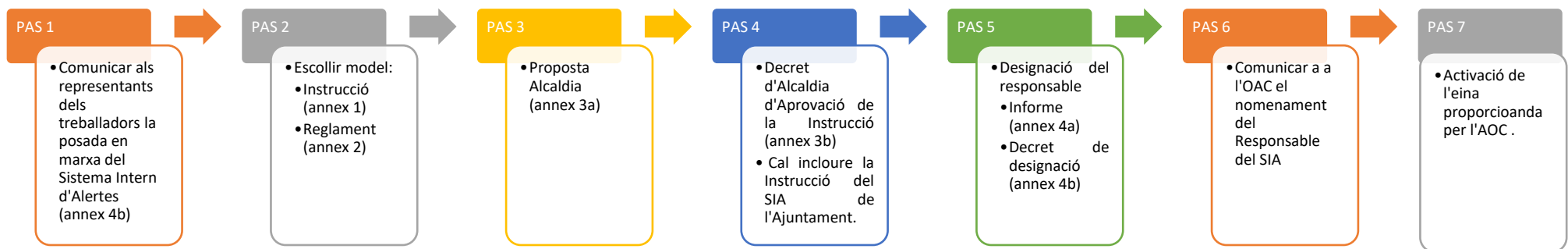
Finalment, us facilitem un resum de les passes a seguir per implantar el SIA i diverses infografies que proporcionen una visió ràpida de què és un canal intern d'alertes, dels elements que ha de contenir, i de les passes a seguir per presentar una alerta i la seva tramitació.

Taula resum
PASSOS A SEGUIR PER A LA IMPLEMENTACIÓ DEL SISTEMA INTERN D'ALERTES

1. Comunicar als representants dels empleats públics la posada en marxa del SIA ([annex 4b](#)).
2. Aprovar el procediment de recepció i gestió de les alertes. Es poden emprar un dels dos instruments següents:
 - 1.1 Instrucció ([annex 1](#)) + Expedient d'aprovació ([annex 3](#))
 - 1.2 Reglament ([annex 2](#)).
3. Designació Responsable del Sistema intern d'Alertes: Expedient d'aprovació ([annex 4](#))
4. [Comunicar a l'Oficina Antifrau la designació de la persona responsable del SIA.](#)

Sol·licitar al Consorci Administració Oberta de Catalunya el servei del Canal intern d'alertes .
Procediment de sol·licitud ([annex 5](#))

En qualsevol moment:
Sol·licitud d'alta a l'Eina Bústia Ètica al
Consorci AOC

Què és un Sistema intern d'alertes (SIA)?

El SIA és la combinació de **diverses eines** que permeten a les **persones amb una connexió laboral o de prestació de serveis** amb l'ajuntament denunciar de manera anònima i segura **conductes que constitueixen infraccions penals o administratives greus o molt greus**, amb la protecció de **no garantir represàlies**.

Qui està obligat a tenir-ho?

Des del 13 de juny de 2023, tots els ens locals de més de 10.000 habitants, organismes i empreses públiques; a partir de l'1 de desembre de 2023, tots els ens locals independentment de la seva població.

Quina finalitat té?

Enfortir la cultura de les alertes quan hi ha un risc per l'interès públic i la cultura de la integritat de les organitzacions als serveis dels interessos generals.

Perquè serveix?

Per comunicar a través d'un canal intern exclusivament les infraccions que contempla l'art. 2 de la Llei 2/2023, de 20 de febrer: **conductes constitutives d'infracció penal o administrativa greus o molt greus**.

Qui el pot fer servir?

En ser un canal intern només el poden fer les persones que contempla l'art. 3 de la Llei 2/2023, de 20 de febrer: **les persones que tenen un nexa laboral o de prestació de serveis amb l'ajuntament**.

SISTEMA INTERN D'ALERTES

1

DISSENY DE LA POLÍTICA D'INTEGRITAT

L'ens local ha de disposar d'una política o estratègia que reculli els principis generals del Sistema intern d'alertes i de protecció de l'informant.

Aquesta política haurà de ser coneguda i publicada per a coneixement general.

2

APROVACIÓ DEL SERVEI DE RECEPCIÓ I GESTIÓ D'ALERTES

L'ens local ha de dotar-se dels instruments jurídics que regulin el Sistema de recepció i gestió de les alertes.

La regulació del Sistema d'alertes de l'ens local es pot aprovar per Instrucció o Reglament.

3

DESIGNACIÓ DEL RESPONSABLE DEL SISTEMA

L'ens local ha de designar un responsable del sistema mitjançant decret d'alcaldia o de presidència.

La designació s'ha de comunicar a l'Oficina Antifrau de Catalunya i s'ha de fer pública en la web específicament destinada al Sistema d'alertes.

4

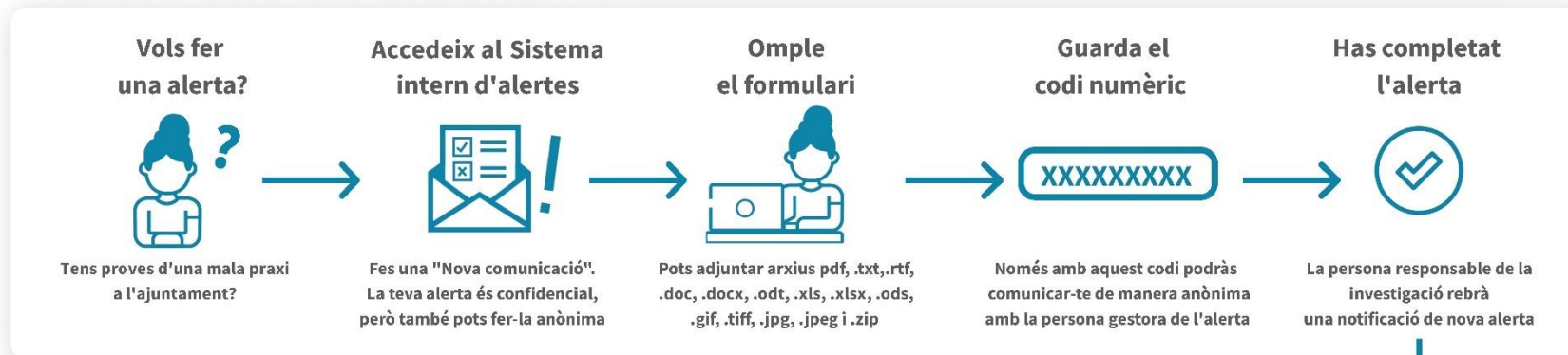
IMPLANTACIÓ DE L'EINA TECNOLÒGICA DEL CANAL INTERN D'ALERTES

IEI Consorci AOC disposa d'una eina tecnològica que garanteix els compliments dels requisits exigits per aquest canal per la Llei 2/2023, de 20 de febrer, per aquest canal.

SISTEMA INTERN D'ALERTES

PROCEDIMENT DE PRESENTACIÓ D'UNA ALERTA

PROCEDIMENT DE GESTIÓ D'UNA ALERTA

